

Management van hennen met intacte snavels

Probleem

Snavelbehandeling is een van de meest toegepaste praktijken ter wereld om schade aan veren en huid door pikgedrag van hennen te verhinderen. Pikgedrag kan worden veroorzaakt door vele factoren, bijvoorbeeld voeding, klimaat, darmgezondheid, licht, opfokomstandigheden en overgang van opfok- naar legstal. Voorkómen van dit gedrag komt neer op het vinden van een goed evenwicht tussen deze factoren en vereist vaardigheden en ervaring met het houden van hennen in kooivrije systemen.

Oplossing

Problemen met het management moeten worden geïdentificeerd en beste praktijken, aangepast aan de context, moeten geleidelijk worden toegepast.

Voordelen

Een evenwichtig management en controle van het gedrag van de toom zullen het ontstaan van schadelijk pikken verhinderen. Dit zal zorgen voor een goede vederconditie, een lage mortaliteit en optimale productieparameters.

Praktische aanbevelingen

- Bespaar niet op de kosten van goed opgefokte poeljen! Verenpikken kan al beginnen in de opfokperiode en kan door gaan tijdens de leg. Opfoktomen die niet verenpikken, hebben een grote kans dat ze dat tijdens de leg ook niet doen. Een goed opgefokte toom verdient zichzelf dus terug.
- Goed opgefokte poeljen hebben voldoende foerageermateriaal van goede kwaliteit gehad om hun pikgedrag op te richten, eventueel extra ruwvoer en pikstenen, kwaliteitsvol voeder met zoveel mogelijk constante samenstelling, een goed klimaat en een goede gezondheid.
- Stress ten gevolge van de overgang van opfok- naar legstal moet tot een minimum worden beperkt. Dit betekent dat het management zoveel mogelijk gelijkaardig moet zijn (bv. dezelfde voedertijden, hetzelfde lichtschema) en dat de huisvestingssystemen (bij voorkeur) sterk op elkaar lijken.
- In de legfase moeten de hennen ruwvoer en pikstenen krijgen. Het strooisel moet droog en los zijn, tocht en hittestress moeten tot een minimum worden beperkt.
- Voeder is een van de belangrijkste factoren die het pikgedrag beïnvloeden. Het voer moet van goede kwaliteit zijn en de samenstelling moet zo constant mogelijk zijn. Elke verandering in de voedersamenstelling vormt een risico voor het ontstaan van verenpikkerij.

TOEPASBAARHEID

Thema

Veehouderij

Sleutelwoorden

Intacte snavels, management, leghennen

Context

Overgang naar een operationeel niet-kooi huisvestingssysteem voor leghennen met intacte snavel

Toepassingstijd

Zowel tijdens de opfok- en legfase

Periode van impact

Voornameijk tijdens de legfase

Uitrusting

Foerageer materiaal, geschikt voeder, klimaatregeling

Beste in

Scharrel en vrije uitloop voor leghennen

Doelgroep

Leghennen, adviseurs

- Voeder in pelletvorm dient te worden vermeden, aangezien dit het risico op verenpikkerij verhoogt. Meel of kruimels verdienen de voorkeur. Selectief eten en ontmengen van het voer dient te worden voorkomen, aangezien dit het evenwicht in de voeding van de hennen verstoort, waardoor het risico van ongewenst pikgedrag toeneemt. Zorg ervoor dat de hennen het voer eenmaal per dag legen. Door twee voedertijden dicht bij elkaar in te stellen kunnen alle dieren eten (de eerste keer eten de sterke dieren, de tweede keer de zwakkere).
- Aan het begin van de leg moeten regelmatig controles worden uitgevoerd om buitennest eieren te verzamelen. Hennen hebben de neiging eieren te leggen waar al een ei ligt, en buiten de nesten is er meer kans dat de leggende dieren aan de cloaca worden aangepikt. In tomen met een hoger percentage aan buitennest eieren is er meer kans op cloaca-pikken en kannibalisme.
- Licht dient gelijkmatig over de hele stal te worden verdeeld, waarbij de rustplaatsen iets donkerder en de foerageergebieden iets lichter zijn. Directe zonnestralen dienen te worden vermeden, omdat die kunnen leiden tot dooddrukken of verenpikken.
- Parasieten kunnen leiden tot pikgedrag, dus zorg voor een hoge hygiënestandaard en neem maatregelen om parasietenplagen onder controle te houden.
- Luister tijdens uw dagelijkse inspectie naar het geluid van de hennen. Rustige geluiden zijn OK, maar harde schreeuwen kunnen wijzen op dieren die gepikt worden.

Toepasbaarheid op het bedrijf

- Management van hennen met intacte snavels vereist extra kennis en vaardigheden om schadelijk pikgedrag te voorkomen. Leghennenhouders wordt aangeraden zich eerst de vaardigheden eigen te maken van het houden van hennen in kooivrije systemen voordat zij de volgende stap zetten, namelijk het houden van hennen met intacte snavels.
- Vaak wordt de lichtintensiteit verlaagd om verenpikken te verhinderen. Dit maakt de hennen echter angstiger, wat kan leiden tot meer pikgedrag. Vermindering van het licht of toepassing van rood licht dient te worden beschouwd als laatste redmiddel indien geen andere maatregelen lijken te werken.
- Controleer regelmatig de (veren)conditie van de hennen. Zie de praktische samenvatting: *Praktisch gezondheid- en welzijnbeoordelingprotocol voor poeljen en leghennen in niet-kooi systemen*.

Verdere informatie

Meer informatie over het houden van leghennen met een intacte snavel is te vinden op diverse websites:

- <http://www.assurewel.org/layinghens.html>
- <https://www.featherwel.org/featherwel/>

Over deze praktische samenvatting en Best Practice Hens

Uitgevers:

Wageningen Livestock Research (WLR)

Autheurs: Thea van Niekerk, MSc.

Editors: Mariana Y. R. Couto, Ángela Morell Pérez, Mona F. Giersberg & T. Bas Rodenburg

Project coördinator: Prof. T. Bas Rodenburg, Utrecht University (UU), Yalelaan 2, 3584 CM Utrecht, t.b.rodenburg@uu.nl

Best Practice Hens: Om eiproductie in niet-kooi systemen te ondersteunen en om het dierenwelzijn te verbeteren zal een consortium van 7 Europese partners enkele 'Beste Praktijken' opstellen omtrent eiproductie in niet-kooi systemen. Dit gebeurt in het kader van een pilotproject, gefinancierd door de Europese Commissie DG Santé. Deze 'Beste Praktijken' zullen praktische informatie aanbieden aan leghennenhouders om hen te stimuleren in de overgang van kooisystemen naar niet-kooisystemen.

Project website: www.bestpracticehens.eu/

Sociale media: Facebook en LinkedIn (@bestpracticehens) & Twitter (@BestHens)

© 2022